

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dér' prenumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Pretulu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi.
pre unu triluniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte síodienele síbanii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Inserțiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, sí 30 cr. tacse timbrale.

✦

Franciscu Deacu (Pescariu.)

— Epigrama. —

*Ti dicu magiarii „Mare“, plangendu, că te-au perdutu.
Ai sí fostu „Baru“ sí „Mare“, că-ci trei morti ai avutu;
Antai'a „nationale“ la-a nóstra vitia mica,
A dóu'a „polltica“, sí-a trei'a a-poi „fisica“!
Aradu, in 1./II. 1876.*

(S.)

Chiamare la abonare.

In totu satulu romanescu trebuesce să
fia celu pucinu câte unu „Gur'a-Satului.“

Unde nu este inca, ve ingrigiti ca să fia.

Dîrnele sí cheltuelile mele de caletoria
sunt: fi. 8 pe anu, fi. 4 pe semestru, fi. 2
pe trimestru; éra dela ómenii seraci, pre-
cum sunt: profesorii, invetiatorii, studintii
sí economii, me indestulescu, sí cu fi. 5
pe anu, fi. 2 cr. 50 pe $\frac{1}{2}$ de anu sí fi. 1
cr. 75. pe $\frac{1}{4}$ de anu.

Sà ne vedemu cu bine!

Maruntiusuri.

— Ah! esci morbosu domnulu meu, de esci atãtu
de slabu sí palidu?

— Ba, sum invetiatoru romanu.

— Unde, unde cu asê graba mare? — dãse unu tieranu
cãtra unu vecinu alu seu.

— Me grabescu la orasãu, ca sà-mi cautu unu doftoru,
cà nu-mi place ce face nevêst'a mea de o vreme încóce.

— Stai, sã eu te voiú insocã, cà mie de multu nu-mi
place ce face nevêst'a mea.

— Ce cugeti, — intrebã cine-va, pe unu amicu
alu seu — cui se potu incredintiã secretele cele mai
mari?

— Mintiunosiloru, — response celu intrebatu, —
pentru-cà pre mintiunosí nime nu-i crede.

— Vai! cà gróznicu m'am visatu adi nópte, vecina. Mi para, cà
dupa mediulu noptii, mi-a venitã barbatulu a-casa.

— Me miru, cà fia-iertatulu, n'avea datina sã ajunga a-casa, de-
cãtu numai in diu'a alba.

Petitoriulu: spiritulu tempului me indreptatiesce
a ve potè intrebã, càta zestre dati cu domnisiór'a A?

Parintele: spiritulu tempului me indreptatiesce
a ve pote intrebã, càte detorii aveti?

*O mirésa siedea intr'unu coltiu aduncita in
cugete.*

— Ce te gandesci? — o intrebã o amica de a ei.

— Me cugetu, — response mirés'a, — cà dupa
cine me voiú maritã, dèca voiú romanè veduva.

„Trecutu-amu pr'in focu și pr'in apa, și ne-a scosu pre noi intru odichna.“

Jalb'a unei jalbe cu consistoriulu in protiapu!

(Urmare d'in nrulu 1.)

Asiè se încela parintii in vrednicia copiiloru soi; asiè și Siagun'a in aceia, caror'a nu li se inrotesce facia, candu se numescu urmatorii cei adeverati ai lui.

Insedaru, Siagun'a erá mortu! Marele secretariu archidiecesanu m'a inferatu cu not'a infidelitatii și m'a pusu in ordinea archivei sale, care se asemena multu cu ordinea d'in bolt'a tiganului.

A-ci am jacutu ca bolnavulu d'in scriptura lunga loculu Vifterzii.

Parintii mei, vedindu, ca eu nu me mai reintoreu cu rezultatulu doritu, au venitu in mai multe ronduri, ca să-mi dea de urma. Sormalii parinti-mi — cugetam eu — cum-mai veti dá voi de urma, candu eu am ajunsu pe man'a unoru ómeni, a carora capu si-a perdutu urm'a.

M'am fostu perdutu cu totulu in ordinea archivei archidiecesane. Tóte caaturile dupa mine, la urgarea parintiloru mei si-au frantu capulu de intunecimea evidintieloru archivali. Nu mai credeam la revederea cu parintii mei pe lumea acést'a!

Intr'o di isi aduse servitoriulu cancelariei archidiecesane a-minte de chiamarea unei mature. Plinu de convingerea despre insemnatatea rangului seu hierarchicu, prinse matur'a in mana, intrá in cancelaria cu o facie seriósá, ca si candu elu ar fi concipiatu totu gnoiuulu, ce se aflá a-colo, se parea mai vitézu decâtu Hercule in grajdulu lui Augias!

Eu me aflam in mediuloculu unui teancu de acte, ce la fundu incepù a se putredi. De odata audu pe servitoriulu eschiamandu: Aha! si plecandu-se dupa tristele remasitie ale unei sugari, au palitu cu cód'a maturii teanculu de hartii, in care me aflam, si cadiendu acest'a, a esitu d'in launtrulu meu cu nasulu aforu unu pachetu de „mais“, cu care m'a fostu pusu marele secretariu archidiecesanu d'in uitare ad acta.

Asemenea coloru mai insemnate inventiuni ale omenimei, asiè am si eu de a multumí esirea mea d'in labirintulu archivei archidiecesane unui singuru casu. Hartia de „mais“, pr'in care iusuffa calugarii de adi canóneloru ruginite spiritu modernu, a trasu atentiunea servitoriului cancelariei archidiecesane a-supr'a mea.

La intrarea marelui secretariu archiepiscopescu in cancelaria m'a predatu servitoriulu acestuia cu: „A-ici e jalb'a Glimboceniloru, ce o totu cautati!“ Bravo! Omu esci, dise secretariulu! Da unde ai gasitu-o? „Am luatu“, — response servitoriulu — „indicele dela cosnitia cu glasulu alu sieptelea, si écat'o!“

Stai, dise marole secretariu, sa o duci delocu la referinte. A-ci mi-a pasu in spate: „Se da parintelui M. L. spre referada“, si m'a predatu servitoriului. Acest'a me tescui subsuóra si plecá cátra locuintia referintelui, in pasulu caprei, care se duce la terguson.

M. L.! mi sbernaiá mereu pr'in capu. Ce va sa dica „M. L.“? — Pe „M.“ totu l'asf fi mai ghicitu eu. Cu „L.“ inse nu me taiá capulu, cum sa-lu aducu la combinatiune cu „M.“

Candu cugetam mai seriosu, ca sa ghicescu ghicitórea, me pomenescu, ca me transpune servitoriulu pe strad'a publica in man'a unui individu intiolatu, ce plecá cátra Poplac'a in cugete profunde despre salutea basericiei, ce provine d'in inmultirea salarielor asesoriiloru consistoriali. O referada? Intrebá individulu pe servitoriulu. „Da!“ response acest'a, si se despartira amenduoi, fore ca celu d'antau sa fia multumitu celui d'in urma pentru-ca nu l'a salutat.

Disputa intre finu si nanasiu.

Baiasiu: Co ai Dle Dien cu fetele mele?

Dicu: De felu nemicu.

Baiasiu: DTA ai scrisu in „Gur'a Satului“ fetele mele; bart nur! das ist der Dant, ca Te-am adusu a-ici d'in Brassó, de Te-am facutu contabilu la cassa de pastrare d'in locu? Sábun!

Propaganda romana in Orbi'a mare.

Motto:

Sórtu vitrega! nec non spes nos valde uitavit:
Episcopus non es, nec ego secretariu!
Plange nunc Roma! videns suferendu filios, pre:
Dangalanga duos, si pre bietulu Meteleu!
(Hexametu d'in „Lamentările“ Laura(n)ului
poetu Dr. Meteleu)

Factum est, si santu ca e asiè!

Pentru Dangalanga maior trecu bab'a cu colacii sa mai fia episcopu, era jesuitulu pensionatu Dr. Meteleu ii cantara „hor'a mortulu“ de a tuai fi secretariu, sicut ille cantat. . . .!

Acesti doi barbati cu apendicele loru, tragu de presentu a-supra-si atentiunea publiculu d'in giurulu Orbiei mare, pentru tactic'a rara si faptele de specialitate, cari i caracteriseza.

Cine sunt acesti'a? veti intrebá cari nu-i cunoaste-ti; ve rogu inse sa nu fiti curiosi, ci dati multumita lui Domnedieu, ca v'a feritu de a-i cunoaste pone acum; sunt Doctori romani, si credu, ca cu acést'a am disu destulu.

Déca pre cutare va totu-si d'intro cei curiosi lu-ar arunca sórtu pre la Orbi'a mare, respectivulu, sér'a dupa apusulu sórelui, va vedé trei fantóme amblandu pe strada in susu si in diosu; unulu merge nainte cu capulu plecatu nainte, murmuindu intru sine, acest'a-e Dr. Dangalanga maior; pre acest'a lu-urméza in distantia de trei pasi cu capulu intr'o ureche (lature) Dr. Meteleu, sponsulu lei Varvar'a Ubrik, cátu plangendu, cátu érasí horiudu hor'a „Desperatului“: Am remasu ca celu ce n lume . . . ; pre acesti'a doi ii urméza apendicele loru, Dr. Dangalanga minor in distantia de síese pasi, care altu-cum se vede a fi mai liniscitu, ca numai acum incepe a bumbará.

Acesti'a trei, candu nu visá nime, dovedira, ca draculu nu dorme, formandu, „va sa dica“ infintiandu: Propaganda romana in Orbi'a mare.

Dr. Dangalanga maior a-nume decandu si-pordú firulu cugetarii, „va sa dica“ speranti'a de a mai poté fi episcopu, recourse la Jupiter, sa-lu denumésca de diregintele tunetelor si fulgerelor pe pamentu; betranulu Jupiter nu-i refusa rogarea, ca nu cumva in acestu deliriu sa apeleze la ceriuri, ci acordandu-i i tramise si unu coajutoriu, pre Dangalanga minor, nepotulu lui maior, ca acest'a sa intórca rot'a la masina, pone ce unchiulu seu direge unde sa tune si sa trasnéscu.

Dr. Meteleu se uitá la ei, ca máti'a la clisa, si cu sufletu doriá sa li ajute de a mestecá putiós'a, inse de alta parte se temea, ca-lu vá ajunge tunulu chiaru pre elu; — o sórtu vitrega! éta cum se implinesce dicál'a romanésca: de ce te temi, nu scapi, — ca-ci povatiuitu de duhu, totusi se resolví Dr. Meteleu a intórce si elu rot'a masinei fulgerelor, vrendu a tuná si a isbi in cincisprediece laturi cu o lovitura. Inse vai si amaru!! Dr. Dangalanga maior nu-lu potú instrui sa scia dá directiunea receruta, unde vre sa trasnéscu, ca-ci tunulu tuná chiaru in bietulu Meteleu, isbindu-lu d'in curtea episcopésca in cuibulu osendirei si locuintia lui Dangalanga maior.

Duhórea putióssei lu incaimaci pre bietulu Meteleu, de nu se mai potú desceptá de atunci; chiaru atát'a duhovna i mai remase inca, de sciú jurá resbunare, candu Dangalanga maior lu intimpiná cu cuvintele petrundietórie: „va sa dica mai multu nu esci secretariu.“ Dr. Meteleu, ca scosu d'in minte, i-intinse man'a tremuranda jurandu-i fidelitate si formandu astu-felii: colegialitate individuu; jurara a-poi ambii, ca-si voru resbuná: „contra illos, qui contra nos,“ infintiandu pr'in acést'a „Triumviratulu a la Dangalanga, si pre

urma scrisera la Rom'a, că duhulu li a inspiratu loru a infintiă si a-ici „Propagandă“, rogandu-se numai ca să li-se mai tramita pucina taria sufletăscă, că-că cesa ce au adusu de a-colo a evaporatu acum d'in ei, sub clim'a acest'a ticalăsa; ăra si pone atunci Propagand'a si-incepe activitatea sa, propunendu-si firmu, că voru luptă toti trei ca *trei tuluci*: voru tresni si tună cu poteri renoite si unite.

Dreptu, că *Meteleu* e atātu de meteleu cătra juramentulu seu, că lu-ar slabu in ori care minutu, numai să mai pōta incepe in paradisulu preavutu, de unde lu scōsa *Archangelulu Pavelu*; inse dictum factum, ei totusī infintiara „Propagand'a romāna“ in Orb'i'a mare, si acum: *tres faciunt collegium*, — *tres Propagandam*, — *tres triumviratum*, — et quid adhuc? formant: *tres tulucos romanos: Bimbó, Pirók et Bogár!*

Flecea.

In carnevalu.

— Epigrama. —

— „Nu vini adi in teatru la mare balu mascatu?“
— „La ce? candu lumea d'astadi mai tōta s'a mascatu,
Si 'n ori ce locu presenta unu gratisu jocu mascatu!“
Aradu, in 22/I. 1876.

(S)

Anecdote,

— culese de Dumitrache. —

O dōmna cumparandu unu petioru de carne de mnelu d'in macelaria, pe cale cătra casa l'a scapatu de sub mantău; — vediendu acest'a o pilaritia, ii strigă:

„Dōmna! dōmna! ti-ai scapatu **umbrariulu**, ia-lu susu.“

Unu proprietariu de casa s'a maniatu fōrte pe unu locuitoriu alu seu, care eră cu multa chiria detoriu, in fine i-a disu:

„Deca domnulu n'are bani de a solvi chir'ă, **cumpere-si casa.**“

Unu domnisoru flustratu preamblandu-se cu capatien'a-i gōla in cordata spre cerin, se bucu de unu omu mai simplu, d'ér onestu, caru'a-i dise: „Măi, ce nu grigi? că d'ér n'oin feru eu d'in calea fia-caru' bou.“ —

La ce agraitulu respunse: „inse eu da.“

Odata unu tiganu a mersu cu o jalba la pretorele B., care de altcum eră unu omu fōrte glumeti; tiganulu a titlatu pre pretoru cu „maria-ta,“ „stralucite,“ „inaltiate,“ „stapanirea nōstra,“ si cāte si mai cāte titlusiuri, ce numai a sciutu; dupa ce si-a datu plansōrea, pretorele glumeti lu-indrumă cu plansōrea-i, ce — dupa cumu afirmă pretorele — nu trebuia substernuta lui, ci la judele regescu, observandu, că decă merge la judele regescu, atunci acelu'ă ii compete mai inalte titlusiuri, decātu cele cu cari l'a titlatu pre elu.

Tiganulu mergendu pre drumu s'a aduncitu in cugetari, că ore să fia si mai 'nalte titlusiuri decātu cele dise pretorelui. In fine i plesni ceva in minte.

Ajunge la cas'a judelei regescu si cum intra pe usa in curte, vede pre fēt'a judelei regescu, că se ocupă in gradina cu udatulu floriloru: deci o graesce tiganulu: *santa Maica Prăcesta, me rogu a casa-e Domnulu Ddiu?*

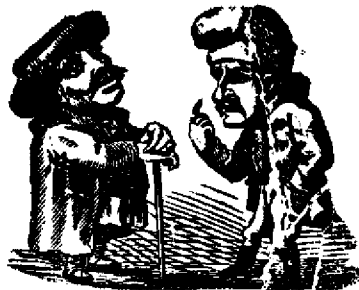
Odata se preamblă tiganulu pr'in tergu, — si tre-cundu pe lunga elu unu romanu, caru'a i spendiurau ciōrecii nooi cumparati d'in tergu pe umeru in diosu, — tiganulu naibei se trage mercu lunga romanu, cōsa ciōrecii acestui'a cătra sumanulu (siuba, tiundra,) seu si li aruncă cu o iutime pe umerii sei proprii.

Pagubitulu lamentădia, că i-a furatu cine-va ciōrecii depe umeru.

„Credu Dieu io, — dise tiganulu — sunt destul blastemati a-ici in tergu; pentru aceea, vedi eu un cosutu pe ai mei cătra sumanu, ca să nu-i fure nime.“

La biroulu unei redactiuni se presenta odata unu teneru ca colaborariu. Redactorulu: Dta voesci adica a fi colaborariu la fōi'a nōstra. — te rogu, care-ti este directi'a lucrarei? — „**Eu luptu pentru dreptu, libertate, lumina, viptu si cortelu!**“

TAND'A si MAND'A.

T. (fōrte tristu) Alduēscă-te Ddiu, frate Mando!

M. Dee Ddiu pecia si slanina.

T. Mă! Nu fi as'è veselu, că mie nu mi de risu.

M. Oder me miru, că Te vediu cam desperatu si Te uiti spariosu.

T. As'è este, că me dōre la fōle.

M. Oder dōra intre serbatori ai mancatu slanina pré multa.

T. Nu ai ghicitu-o.

M. Oder ce ai mancatu de Te-ai inflatu as'è?

T. D'apoi am mancatu 30 de maje de sare si mi s'a intorsu ranz'a.

M. Oder cauta d'era lécu, du-te la apotecariulu nostru Miller, să-Ti dee ceva purgatiă.

T. De s'ar poté singuru curati, — lauda să-i fia.

M. Oder eu nu Te pricepu.

T. Că elu mi-a datu-o.

M. Oder acum'a Te pricepu, — d'era s'a inputitu. Oh verflucht!

T. Sei-mi-ai spune, cāte zile sunt intr'unu anu?

M. Cāte bătio a capetata cutare venetoriu, scū deputatu congrasualu d'in granitia, pe vremea botel de capariu.

T. Să-mi spui tu mie, frate Mando, că-ce este comisariulu regescu?

M. Dupa preceperea mea ha prósta, denumirea unui comisariu regescu nu insemnăza altu ceva, decātu că cutare fispanu d'in cutare districtu nu este aptu de a ispravi treburile granitieresci.

T. Multiamu de deslucirea-ti ocosiă; d'era mi-ar placea să sciu, că pentru ce remane pre lunga comisariulu regescu totusī si fispanulu in oficiu?

M. Pentru-că fispanulu, ca unu Tom'a necredintiosu, să aiba ocaziune a se convinge, că nu este aptu de oficiulu seu, si pentru-că ii trebuie unu tutoru, si pentru-că statulu are multi bani de parade.

Pispiricu.

Concursu.

Se escrie concursu pentru unu postu de cancelistu la ôre-care procuraria.

Recerintiele sunt urmatoriele:

1. concurintele trebuie să fia cu purtare morala, d'in cauza, că moral'a procurorului are trebuintia de controla,

2. trebuie să fia întregu la trupu, adica sanetosu, pentru-că procurorulu este dejă și la trupu și la sufletu destulu de putredu,

3. de sciintia n'are trebuintia, pentru-că fiitorulu seu stapanu inca n'are neci o sciintia deosebita, ci numai aceea de a denunția pre romanii amplotiati, cari nu scriu unguresce.

Capital'a Bulibasiloru granitieresci.

Herr *Kulotz*, fostulu Kellner, și diplomatu in matematic'a normala.

Intrebare și Respinsu.

Int. — Ôre cine au scosu d'in oficiu la Caransebesin pre unu cancelistu romanu?

Resp. — Limb'a magiara pr'in renegatii, servitorii, ei credintiosi.

Pe rêvasiu.

(§.) Parteniu Cosm'a in „Telegrafulu romanu“ a criticatu și combatutu pre alu nostru Babesiu in unu modu necrutiatoriu.

Unu anonim „non quis, sed quid,“ cu datulu dela Blasiu (1) inse i-a respunsu in „Albin'a,“ dêr' asîe de frumosu și de minunatu, pare că insusi Babesiu ar fi scrisu.

Magiarii gelescu pre Deacu, pre invetiatorinlu, pre tat'a loru. Ôre, de candu a moritu Sîagun'a, cine este tat'a natiunei romane?

Intre duoi certandi adica între primariulu și civii Caransebesiului se bucura — comisariulu regescu.

Cărtiariulu satului.

Dniloru N. P. in *Alb'a-Jul'a*, P. C. in *Resiti'a*, I. P. in *Nadastu*, P. B. in *Honedôr'a*, și A. in *Dobr'a*: Caus'a este indicata in nrulu trecut; dêr' acum vi s'a speduit și se va.

On. *Casine* d'in *Naseudu*: Rubrica deosebita pentru Februariu — Aptile in registrulu nostru nu avemu. Deci v'amu insinuat pentru triniulu Ianuariu — Martiu, cu atât'a mai alesu, cu câtu și de altmintea pona acum a-fore de acestu actualu numai unu nru a aparutu inca.

Amicului meu in *Sabiu*: Cauda am priimita reclamalu teu pentru I. articulu, tu pôte l'ai și ecititu tiparitu. Esemplariile cerute tramise conformu comandai. Abonatulu inregistratu. Da vinu frate abonati cu grosulu dela Sabiu, și inca toamai d'între barbatii nostri cei mai ilustru. Eu credu, că va să fia și alu teu meritulu. Te rogu numai continua cu puterniculu teu spriginu spirituale și materiale; că-ci „unde-e nulu, nu-e putere; unde-su duoi puterea cresce, și dusmanulu nu sporesce!“ Resalutare cordiale!

Lui *Flecea* in O. Bucurestu și alta data.

Dlui M. M. in *Stoimostu*: Cu parero de reu s'a luat de cunoscintia. Altu-cum „cel'a“ nu eră pentru D'ra, ferêca D'dieu. Postim-ti, să vini intru imperati'a ta, ca să-ti aduci a-poi a-minte și de noi!

Magazinulu lui „Gur'a Satului.“

Taber'a ungurêca d'in romani de pe la alegerile de deputati dietali d'in Ungari'a și Transilvania.

Acestu quotlibet compusu parte d'in voluntari, parte d'in cei prinsî cu funea, se publica spre scire și acomodare. Lasa vêda lumea: cine sunt acei'a, cari cu votulu loru au trantitu parti'a nationale romana la petiêrele fratiloru nostri magiari, respectivaminte au lovit in ea, spre a o blamă și sguduf.

Spre acestu scopu, și ca acestu cupletu să fia completu, rogâmu pre conducatorii d'in cele-l-alte districte ca să ni comunice listele de votare, deosebindu pre romani, pentru a-i cunôsce.

(Urmare.)

In districtulu Aradului.

D.) cerculu alegatoriu alu *Sant'-Anei*.

Candidati: alu partitulu nationale opositionale: *Iosifu Vulcanu* d'in B.-pest'a, redactorulu dela diurnalele periodice „Famili'a“ și „Siedietorea;“ êr' ai partitulu liberale guvernamentale ungurescu: *Sigismundu* (Victoru.) *Bohus*, proprietariu mare de Sîri'a și de Sant'-An'a, și deputatulu de mai nainte alu acestui cercu, și *Alisandru* barone de *Bânhuli*, proprietariu mare d'in Simandu.

Voturile romaniloru pentru candidatii magiari, și contr'a candidatulu nationale, au fostu urmatoriele:

(Urmare.)

f.) d'in comun'a **Siclau**:

- 31.) *Petru Rusu*, ²⁰⁾ economu.
- 32.) *Mitru Cavasiianu*, „
- 33.) *Ioane Codriianu*, „
- 34.) *Demetriu Mornaila*, economu.

²⁰⁾ Rusii d'in Rusi'a sunt mai dreptu-credintiosi! Red.

- 35.) *Manoile Rusu*, ²¹⁾ tutore orf. com.
- 36.) *Avacum Plesiu*, „
- g.) d'in opidulu **Cernovicu-Simandu**:
- 1.) *Petru Rai'a*, ²²⁾ notariu.

²¹⁾ Tiene sor'a Deseniloru de socia. De se pôrta inse asîe, a-poi Desenii voru avê mare bucuria de elu. Red.

²²⁾ Romanu unitu a-poi catolisata. Nu-e miunne. Red.

- 2.) *Flori'a Ciocanu*, economu.
 - 3.) *Nicolau Simonu*, „
 - 4.) *Iosi'a Curtu*, „
 - 5.) *Petru Pêru*, „
 - 6.) *Ioane Ungurênu*, „
 - 7.) *Mitru Merce*, „
 - 8.) *Ioane Costanu*, tutore orf. opid.
 - 9.) *Georgiu Ciocanu*, economu.
- (Se va urmâ.)